

SENDİKAL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER İÇİN DEMOKRASİNİN TAKİPÇİSİYİZ

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB, TEKEL işçileriyle dayanışma ve güvencesiz, düşük ücret dayatılan tüm işçilerin talepleri için 13 Ocak 2010 tarihinde başta İstanbul Taksim Gezi Parkı olmak üzere Türkiye'de örgütlü olunan bütün bölgelerde oturma eylemi gerçekleştirerek, kitlesel basın açıklamaları yaptı. İstanbul Gezi Parkı'nda yapılan basın açıklamasına TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ve TMMOB'nin İstanbul birimlerinden çok sayıda kişi katıldı. Basın açıklaması DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi tarafından okundu.

Güvencesiz ve Düşük Ücret Dayatılan Tüm İşçilerin Talepleri İçin, TEKEL İşçileriyle Dayanışma İçin Çarşamba Günleri Oturma Eylemindeyiz!

Değerli basın emekçileri, sevgili emek dostları,

Bugün, DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'nin ortak kararıyla oturma eylemindeyiz. Bugün bir kez daha emek ve meslek örgütlerini yan yana getiren şey, sendikal hak ve özgürlükler için, demokrasi için birleşik bir mücadelenin gerekli olduğuna duyduğumuz inançtır.

Birliğe, mücadeleye ve dayanışmaya her zamankinden daha çok ihtiyacımız var.

Çünkü iş yerlerimizin, iş kollarımızın, yaşam çevrelerimizin ötesinde bütün dünyada işçi ve emekçilere acımasızca saldırılıyor. İnsan olarak, işçi olarak, yurttaş olarak haklarımız elimizden alınıyor, özgürlüklerimiz kısıtlanıyor, değerlerimiz yok ediliyor. İşçiler ve emekçiler olarak, mühendis olarak, doktor olarak, işsiz olarak, kadın olarak, genç olarak, aydın olarak, demokrat olarak, bu ülkenin gelişmesinden, demokratikleşmesinden yana olanlar olarak, ortak çıkarlarımız unutturulmaya çalışılıyor.

Baskı ve yasaklarla sendikal örgütlülüğümüz zayıflatılmak, zaten sınırlı olan örgütlenme özgürlüğümüze tamamen set çekilmek, grev ve toplu sözleşme haklarımız yok edilmek, mesleki sorumluluklarımızı toplumsal yarar doğrultusunda kullanmamız engellenmek isteniyor.

Sendikalar kapatılıyor, yasal ve anayasal güvenceyle kurulan KESK ve DİSK/Nakliyat-İş Sendikası genel merkezleri basılıyor, KESK Kadın Sekreteri ve DİSK Örgütlenme Daire Başkanı'nın yanı sıra sendikal kadrolar asılsız iddialarla tutuklanıyor, sendikalar kapatılıyor, iş mahkemeleri çalıştırılmıyor, emekçiler lehindeki Yargıtay, Danıştay kararları uygulanmıyor, demokratik tepkiler polis şiddetiyle bastırılıyor.

Baskılar sadece sendikalarla, hak arayanlarla da sınırlı kalmıyor, toplumun bütün muhalif kesimlerine, medyaya, siyasi partilere yöneliyor, seçilmişler tutuklanıyor.

İktidarın sermaye yanlısı politikaları sonucu hak ve özgürlükler adeta kuşatılmıştır. Bu kuşatılmış demokrasi-de gösteri ve yürüyüşlere, grev hakkına, hak aramaya yer yoktur. Toplumun somut bir ihtiyacı olmanın ötesinde artık yakıcı bir hal alan özgürlükçü, eşitlikçi ve demokratik bir anayasa talepleri AKP tarafından hep ötelenmiştir. Bu taleplerin gerçekleştirilmesi artık ertelenemez.

Ve diğer taraftan da emekçiler, açlık ve yoksulluk sınırında yaşamaya mahkum edilen milyonlar ve ülkesinin aydınlık geleceğinden yana olanlar dillerine, inançlarına, kökenlerine göre ayrımlarla birbirine düşman edilmek

isteniyor. Farklı olana, farklı düşünene yaşama hakkı tanımıyor.

Türk-Kürt-Çingene ve yabancı düşmanlığı gibi milliyetçi-şoven politikalarla toplum yapay olarak kutuplaştırılıyor, çok kimlikli ve çok kültürlü Türkiye dokusu çeşitli dayatmalarla kırılarak, bir arada yaşama umudu boğulmak isteniyor. Demokratik tepkilerini dile getirenlere yönelik milliyetçi/ırkçı kalabalıkların planlı provokasyon ve linç girişimleri hoş görülerek ve gereği yapılmayarak adeta teşvik ediliyor. Bunun somut örneklerini Edirne'de, Erzincan'da, Kars'ta ve Mersin'de bir kez daha gördük.

Hak aramanın karşılığı TEKEL işçilerine, itfaiye işçilerine, DİSK'lilere, KESK'lilere, TMMOB ve TTB'lilere ve toplumun örgütlü kesimlerine reva görüldüğü gibi baskı ve şiddet olmuştur. Sendikal hak ihlalleri artarak devam etmektedir.

Uygulanan piyasacı politikalar sonucu sosyal devletin üç temel sac ayağı olan eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik haklarımız her geçen gün biraz daha tırpanlanıyor.

Katkı ve katılım payları ile hastane fark ücretleri ve sağlık hizmetine ulaşmak iyice zorlaşıyor. Hekimler, sağlıkçılar TBMM gündeminde olan Tam Gün ve Kamu Hastane Birlikleri Yasa Tasarıları ile düşük ücretle, uzun süre ve güvencesiz çalışma kısıncasına alınıyor.

Her geçen gün daha da yoksullaşıyoruz; krizin de etkisiyle işsizlik hızla artıyor; geleceğimiz karartılıyor.

Bu saldırılar sadece tek tek kitle örgütlerini, sendikal ve mesleki örgütleri "hizaya getirmek" için yapılmamaktadır. Bu saldırılar, toplumda siyasi iktidara gerçek gündemle muhalefet eden ve hükümet politikalarının gerçek yüzünü ortaya çıkaran emek, barış ve demokrasi güçlerinin bir bütün olarak susturularak, örgütsüz bir toplum yaratılması için yapılmaktadır. İşte bu gerçeği gördüğümüz ve bu gerçeğin görünmesini istediğimiz için buradayız!

Biz bu iktidardan bir "medet" ummuyoruz! Çünkü biliyoruz ki, IMF, Dünya Bankası, çokuluslu tekeller ve onların politikalarını uygulayıp bize yoksulluğu ve esareti dayatan AKP iktidarı, sorunlarımıza çözüm bulamaz. AKP ancak

sermayenin yarasına melhem bulabilir ve yaptığı şey de tamamen bundan ibarettir.

AKP bütün iktidarı döneminde uyguladığı neo-liberal politikalarla, küreselleşme karşısında takındığı "teslimiyetçi" tutumla kendini iktidara taşıyan yoksul ve dışlanmış kesimlere ihanet etmiştir. AKP er geç toplumun gerçeğiyle yüzleşecek ve halka yaptıklarının hesabını mutlaka verecektir.

Bugün bizlere düşen görev ise tüm emekçileri, emek örgütlerini, EMEK ve DEMOKRASİ güçlerini tek bir vücut halinde organize ederek, birleşik mücadeleyi yükseltmektir.

Değerli basın emekçileri,

Sendikal hak ve özgürlük ihlallerini, işçi ve emekçilere yoğunlaşan saldırılara karşı Çarşamba günleri yaptığımız oturma eylemlerinin üçüncü haftasındayız.

DİSK-KESK-TMMOB ve TTB genel başkanlarının yaptıkları toplantıdan sonra, yukarıda dikkat çektiğimiz gelişmeleri değerlendirerek, "Güvencesiz ve Düşük Ücret Dayatılan Tüm İşçilerin Talepleri İçin, TEKEL İşçileriyle Dayanışma" başlığıyla bu eylemin ortaklaştırılması kararını aldık.

Bugün başta İstanbul Gezi Parkı olmak üzere Türkiye'de örgütlü olduğumuz bütün bölgelerde, Edirne'de, Antalya'da, Ankara'da, Gaziantep'te, Diyarbakır'da, Adana'da, İzmir'de, Kocaeli'nde, Eskişehir'de, Samsun'da, Konya'da oturma eylemi yapılmaktadır.

15 Ocak Cuma günü, TEKEL işçilerinin bağlı olduğu Tek Gıda -İş Sendikası'nın çağrısına destek olarak, Ankara'da olacağız.

16 Ocak Cumartesi günü DİSK-KESK-TMMOB-TTB Ankara Sıhhiye Meydanı'nda yapılacak "Ekme, Barış, Özgürlük İçin Demokrasi ve Haklar Mitingi"ne Ankara'daki örgütlerimizle ve genel başkanlar düzeyinde katılacaktır.

Önümüzdeki hafta, 20 Ocak'ta yine burada görüşmek üzere, katılan herkese teşekkür ediyoruz.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

TEKEL İŞÇİLERİNİN OTURMA EYLEMİNE DESTEK

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB, Türkiye'nin dört bir yanından gelerek özlük hakları için mücadele eden Tekel işçilerinin eylemine destek verdi. Tekel işçilerinin Türk-İş Genel Merkezi önünde 15 Ocak 2010 tarihinde gerçekleştirdikleri oturma eylemine destek vermek amacıyla binlerce kişi Mithatpaşa Caddesi'nde toplanarak Türk-İş Genel Merkezi'ne yürüdüler. TMMOB'den geniş katılımın olduğu eylemde TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı işçileri selamlayarak bir konuşma yaptı.

“EKMEK, BARIŞ, ÖZGÜRLÜK İÇİN DEMOKRASİ VE HAKLAR MİTINGİ” YAPILDI

Başta TEKEL işçileri, İstanbul itfaiye işçileri ve şeker işçileri olmak üzere tüm emekçi kesimlerin taleplerini dile getirmek için 17 Ocak 2010 tarihinde Ankara Sıhhiye Meydanı'nda “Ekmek, Barış, Özgürlük İçin Demokrasi ve Haklar Mitingi” düzenlendi. Miting için Türkiye'nin dört bir tarafından on binlerce kişi Ankara'ya geldi. Türk-İş tarafından düzenlenen mitingde DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'nin

yanı sıra çeşitli siyasi partiler ve demokratik kitle örgütleri de destek verdi. Miting için saat 10:00'dan itibaren Ankara Tren Garı önünde buluşuldu. Saat 11:00'den itibaren kortej pankartlar, dövizler ve sloganlarla mitingin gerçekleştirileceği Sıhhiye Meydanı'na yürüyüşe geçti. Yaklaşık 100.000 kişinin katıldığı mitingde sloganlarla “genel grev” çağrısı yapıldı.

DİSK, KESK, TMMOB VE TTB TEKEL İŞÇİLERİNİ ZİYARET ETTİ

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB, özlük hakları için mücadele eden TEKEL işçilerini eylemlerinin 37'nci gününde (20 Ocak 2010) ziyaret etti. Eyleme çok sayıda TMMOB üyesi katıldı.

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB üyeleri Yüksel Caddesi'nde saat 17:00'de toplanarak Türk-İş Genel Merkezi önüne yürüdü ve TEKEL işçilerine destek ziyaretinde bulundu.

HRANT DINK ÖLÜM YILDÖNÜMÜNDE ANILDI

Üç yıl önce uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybeden gazeteci Hrant Dink ölüm yıldönümü olan 19 Ocak'ta anıldı.

Ankara'da Birgün Gazetesi'nin çağrısıyla ÖDP, TKP, EMEP, KESK Ankara Şubeler Platformu ve TMMOB İl Koordinasyon Kurulu'nun katılımıyla gerçekleştirilen etkinlik çerçevesinde Birgün Gazetesi Ankara Bürosu önünde toplanılarak Sakarya Caddesi'ne yürüldü. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ve çok sayıda TMMOB üyesinin katıldığı yürüyüş sonrası TMMOB İKK Sekreteri Ramazan Pektaş Sakarya Caddesi'nde katılımcılar adına ortak açıklama yaptı.

HRANT İÇİN ADALET İÇİN...

Hrant kardeşimizi kaybedeli üç koca yıl oldu.

Hrant'ın katledilmesi emrini verenlere halen dokunulmadı. Bir bebekten katil yaratan karanlık, bir katilden de bir kahraman yarattı.

İşte onların yarattığı Türkiye böylesine çürümüş ve çoraklaşmıştır.

Hrant kardeşimiz bu çorağın içerisinde kardeşliği filizlendirmek için var gücüyle mücadele etti. O, barışın ve kardeşliğin sağlanmasının yolunu bu toprakların kendi kültürüyle barışmasında görüyordu.

Hrant'ı katledenler de bu topraklarda yeşeren bütün güzelliklere düşman olanlardır.

Evet üç koca yıl geçti. AKP üç yıldır 'çeteleri temizlemekten' söz ediyor, ancak Hrant'ın katilleri ile ilgili hiçbir gelişme yaşanmıyor. Görülüyor ki 'çete çete içinde' yönetilen bir ülkede kozmik odanın arka kapısı da başka bir kozmik odaya çıkıyor. Karanlığın ürünü olanların karanlıkla hesaplaşması da mümkün olmuyor.

AKP iktidari diğer yandan 'açılım' adı altında topraklarımızı çoraklaştırmaya devam ediyor. Halkların kardeşlik özlem ve taleplerini baskı ve zorla bastırmaya çalışan AKP ülkeyi giderek bir uçurumun kenarına doğru sürüklüyor. Bu topraklarda derin kökleri olan Kürt sorunu konusunda çözüm de ancak bu topraklarda yaşayan halkların bir arada yaşam zeminlerinin korunması ve güçlendirilmesi ile sağlanabilir. AKP ise sorunu ABD ile 'masa başında' çözmenin yollarını arıyor. Oysa böyle bir yol yoktur.

Barış ve kardeşlik için bugün herkes üzerine düşen sorumlulukla davranarak, bunun için gerekli adımları atmalıdır. Bu yapılmadığında linç girişimlerinin, şiddet ve öfkenin toplumun her alanını saracağını tahmin etmek zor değildir. Milliyetçilik zehri toplumu esir aldığında orada kör şiddetten başka hiçbir şeyin gelişmesi mümkün olamaz. Firdevsi'nin dediği gibi "Ağacı kanla sulamayın dalları sizden intikam alır."

Kardeşliğin kurulmasının yolu halkların tüm sınırları ve duvarları aşarak kucaklaşmasının mümkün kılınmasıdır. Bunun da nasıl mümkün olduğunu yüz metre ilerimizdeki TEKEK işçileri direnişleri boyunca bize gösterdiler. Diyarbakır'dan, İzmir'den, Adıyaman'dan, Bitlis'ten, Aydın'dan ve ülkenin pek çok yerinden bir araya gelen TEKEK işçileri Kürt-Türk, Alevi-Sunni birlikte direnerek, 'kardeşlik açılımını' yapmıştır.

Artık düzenin ipliği pazara çıkmıştır. Görülüyor ki düzenin emekçilere ve ezilenlere sunabileceği hiçbir gelecek yok. Geleceğimizi biz kendi ellerimizle yaratacağız.

Hrant kardeşimizi anmak, onun anısına sahip çıkmak bugün kardeşlik için ve emeğin hakları için mücadele etmektir.

Biz, emperyalizmin yeni dönem politikaları doğrultusunda eski iktidar yapısı yerine -sivilleştirilmiş- yeni hegemonik blokun geçirilmesi için yürütülen Ergenekon vb. operasyonlarla ve yargılamalarla bu cinayetin arkasındaki gerçek faillerin ortaya çıkarılabileceğine inanmıyoruz.

Olması gereken; çeteleri ile kontrgerillası ile tarikat ve cemaat yapıları ile şekillenen bu devlet yapısının köktenci bir anlayışla ortadan kalkmasıdır. Devletin gerçekten demokratik dönüşümü, arkasındaki emperyalist güç merkezlerine bağlı olarak yürütülen operasyonlarla, yargılamalarla gerçekleşemez. Bunun için örgütlü halk güçlerinin önderliğinde gerçekten devrimci bir değişim sürecinin gerekli olduğunu biliyoruz ve bunun için mücadele ediyoruz.

Bu akıl almaz cinayetten nefret üretmeyen sorumlu ve onurlu insanlar olarak bir kez daha sesleniyoruz;

- Bebeklerden katil yaratan karanlığa ışık düşürmek için,
- Ülkemizin aydınlık geleceğine sahip çıkmak için,
- Adalet, barış, kardeşlik, eşitlik, özgürlük için,
- Halka karşı işlenen tüm suçların açığa çıkarılması ve sorumluların yargılanması için,

Herkesi birlikte mücadeleye çağırıyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA “A SINIFI İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI OLMAYA HAK KAZANANLAR VE “EĞİTİCİ BELGESİ ALANLAR” LİSTESİ HAKKINDA YAZI GÖNDERİLDİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, Bakanlık internet sitesinde yer alan “A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı Olmaya Hak Kazananlar” ve “Eğitici Belgesi Alanlar” listeleri hakkında 29 Ocak 2010 tarihinde bir yazı gönderildi.

ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne ANKARA

Konu: İnternet sitenizde yayınlanan “A sınıfı İş Güvenliği Uzmanı Olmaya Hak Kazananlar” ve “Eğitici Belgesi Alanlar” listesi hk.

Bakanlığınızın internet sitesinde, “Eğitici Belgesi Almaya Hak Kazananlar” adı altında bir liste yayınlanmakta ve bu listedeki isimlerin karşısında ise Yönetmeliğin 47. maddesinin hangi bendine göre hak kazandığına ilişkin açıklama yer almaktadır. Genellikle 47/c ve 47/ç bentlerine göre hak kazandığı belirtilen kişilerin tespitinin ne şekilde yapıldığı anlaşılammıştır. Bu listede yer alanların çoğu iş müfettişlerinden oluşmaktadır. Bakanlığın yayımladığı listeye kendi bünyesinde çalışmış ve çalışmakta olanları kendi eliyle yaratmış olduğu sektöre sunduğu görülmektedir. Talep edilmesine karşın, Bakanlık, bugüne kadar emekli iş müfettişleri ile diğer mühendisler arasındaki çifte standart uygulamasının gerekçesini açıklamamıştır. Müfettişlerde beyan yeterli görülürken, özel sektörde çalışmış mühendisler açısından hizmet çizelgesi yeterli görülmemektedir. Çifte standart uygulama, Bakanlık bünyesinde olmayan mühendisleri dışladığından meslektaşlar arasında huzursuzluğa yol açmaktadır. Bu uygulamanın yasal ve mesleği uygulama koşulları yönünden dayanağı bulunmamaktadır.

Aynı şekilde, sitenizde “A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı Olmaya Hak Kazananlar” listesi de yayınlanmaktadır. Bu yayınlananlar yine Bakanlıkta çalışmış iş müfettişlerinden oluşmaktadır. Oysa bu yayınlananların dışında yüzlerce kişinin “A sınıfı” sertifikaya sahip olduğu bilinmektedir. Bakanlık eliyle Bakanlık personelinin (müfettişlerinin) sektöre ilan yoluyla sunulmasının İşyeri Sağlık ve Güven-

lik Birimleri Hakkında Yönetmelik'in bir gereği olmadığına göre bu keyfiyetin yasal bir dayanağı bulunmamaktadır. Kaldı ki bu keyfiyet, daha önce yargı tarafından iptal edilmiş bir sertifika sınıfının ilanıdır.

İşçi sağlığı ve güvenliği çalışma hayatının önemli bir unsuru olup, kamu düzenini ilgilendirmektedir. Kamu düzenini ve güvenliğini ilgilendiren bir konuda mesleki faaliyetin sunumunu rekabete açmak devletin görevi olmamalıdır. Kaldı ki mesleğin sunumuna ilişkin istenecek koşullar ve yeterliliklerin belirlenmesi merkezi idarenin değil, hizmet yönünden yönetim kuruluşu olan Birliğimize bağlı odaların görev alanına girmektedir. Meslek odalarının yetki alanına müdahale edip, meslek mensupları arasında haksız rekabeti yaratan bu duyurularınızın internet sitenizden hemen kaldırılması gerekmektedir.

İşçi sağlığı ve güvenliğinin amacına aykırı ve toplumsal boyutu ihmal edilerek, bakanlık çalışanlarına yeni bir iş sahası açmayı önceliğine almış bu tabloda kamu yararını görmek olanaklı değildir. Kamu yararına işlem ve eylem yapmakla görevli Bakanlığın internet sitesinin özel sektöre müşteri toplayan, kendi elemanlarına istihdam alanı yaratan bir anlayışa teslim edildiği görülmektedir.

Açıkça hukuka ve kamu yararına aykırı, Bakanlığın kuruluş amacıyla örtüşmeyen, haksız rekabet yaratan bu listelerin acilen internet sitenizden çıkarılmasını, aksi halde sorumlular hakkında şikayette bulunacağımızı bilgilerinize sunma zorunluluğu doğmuştur.

Saygılarımızla,

N.Hakan GENÇ
Genel Sekreter

AKP İktidarı Torba Yasa operasyonu ile Türkiye'yi müstemele durumuna düşürdü...

CUMHURBAŞKANLIĞI MAKAMI YABANCI YASA MADDESİNİ İVEDİLİKLE İADE ETMELİDİR!

TBMM'de kabul edilen "Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"a eklenen bir maddeyle yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının akademik ve mesleki yeterliliğini kanıtlanmasına gerek kalmadan Türkiye'de çalışmalarına imkân tanındı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı, TBMM'de 27 Ocak 2010 tarihinde kabul edilen düzenleme üzerine 30 Ocak 2010 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

Siyasal iktidar ülke vatandaşı aleyhine, yabancılar lehine düzenleme yaparak, dünyada hiçbir ülkede örneği olmayan bir ilke imza attı.

TBMM'nin 27 Ocak 2010 tarihli oturumunda siyasal iktidarın talebi ile ele alınan ve "Torba Yasa" olarak nitelendirilen "Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 8. maddesine ".....Mesleki hizmetler kapsamında çalışacak yabancılar akademik ve mesleki yeterlilik ile ilgili işlemleri tamamlanincaya kadar, ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla bir yılı geçmemek üzere ön izin verilebilir. Mesleki eğitim alanı dışında istihdam edilecek yabancı uyruklu personel için bu Kanun'da belirtilen görüşler alınmaz. Bu kişiler, akademik ve mesleki yeterlilik ile lisans talep ve yeterlilik uygulamasına tabi değildir" biçiminde bir düzenleme Yasa'nın adı ile hiçbir ilgisi olmamasına karşın eklenmiştir ve bu ek ne yazık ki yasallaştırılmıştır.

Bu Yasa maddesinin içeriği 2004 yılında "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği" maddesi olarak düzenlenmişti. Konuya ilişkin TMMOB tarafından açılan davada Danıştay söz konusu maddeyi iptal etmişti. AKP Hükümeti, Danıştay kararını by-pass etmek için yönetmelik düzenlemesini yasa teklifi haline getirmiş ve 23 Mayıs 2007 tarihinde 5565 sayılı "Ya-

bancaların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa" TBMM'de kabul edilmişti. Yani Anayasa'nın 138. maddesi ihlal edilerek teklif yasalaşmıştı. Dönemin Cumhurbaşkanı tarafından incelenen 5565 sayılı Yasa, Anayasa'nın çalışma özgürlüğünü düzenleyen 49'uncu, temel hak ve özgürlüklerin yabancılar için uluslararası hukuka uygun olarak yasayla sınırlanabileceğini düzenleyen 16'ncı, hukuk devleti ilkesini düzenleyen 2'nci, eşitlik ilkesini düzenleyen 10'uncu ve hiçbir etkinliğin ulusal çıkarlara aykırı olamayacağı kuralından hareketle 176'ncı maddesine aykırılığı tespit edilerek TBMM'ye iade edilmişti.

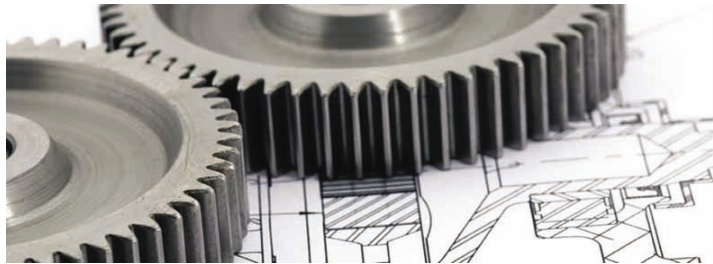
TBMM'ye, Anayasa'ya ve hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle iade edilen Yasa, 2007 yılından bu yana Meclis gündeminde bekletilmişti. Ancak Siyasi İktidar, 27 Ocak 2010 gecesi Anayasa'ya aykırı olduğu bilinmesine karşın Torba Yasa içinde saklayarak konunun yeniden yasalaşmasını sağlamıştır.

Demokrasi ve yönetim ilkesini ağızından düşürmeyenlerin, komisyon toplantılarına sorunun muhatabı olan TMMOB'yi çağırılmaları da ayrıca altı çizilmesi gereken bir durumdur.

Siyasal iktidar bu yasa maddesi ile diplomalarına bakmaksızın, mühendis ve mimar olduğunu beyan eden tüm yabancılar çalışma izni vererek halkın can ve mal güvenliğini tehlikeye atmaktan çekinmemiş ve geleceğimizi hiçbir kayıt ve denetime tabi olmaksızın meslekleri belli olmayan yabancıların sözlü beyanlarına teslim etmeyi tercih etmiştir. Siyasi iktidar ülke vatandaşı mühendis, mimar ve şehir plancılarını kendi ülkesinde yabancı durumuna düşürmüştür.

Ülkemiz mühendis ve mimarlarına dünyada hiçbir ülkede böyle bir olanak tanınmaz iken ve böyle bir uygulamanın dünyada örneği yokken bu yasa maddesi ile ülkemiz açıkça "müstemele" durumuna düşürülmüştür.

Kamuoyunun da bildiği üzere son yıllarda hukukun üstünlüğünü ve kamu yararını savunma görevi "parmakla sayılacak" kişi ve kuruluştaki kalmış görülmektedir. Hukuka saygı ve kuvvetler ayrılığı ilkesine uygun davranma, yürütmeden beklenen hukuki ve haklı bir istem olmakla

birlikte, bugün ne yazık ki TBMM aritmetiği yasama organının yürütmeden bağımsızlığını gölgelemektedir. Bu durum hukuk devletinde olmazsa olmaz olan yargı bağımsızlığını ve yargı kararlarına uygun davranmayı engellemektedir.

Bu yasa maddesi ile akademik ve mesleki yeterliliğini kanıtlamasına gerek olmaksızın her yabancının mühendis ve mimar unvanını kullanabilmesinin önü açılarak, yabancılar için 6235 sayılı TMMOB Yasası ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa'nın uygulanmayacağı teminat altına alınmıştır.

Bu yasa maddesi her şeyden önce ülke mühendis ve mimarlarına yönelik bir darbedir. Uluslararası sermaye lehine; fakat ülke mühendis ve mimarları aleyhine bir yasanın kabulünü, bağımsız ve demokratik sosyal hukuk devleti anlayışı ile örtüştürmek olanaklı değildir.

Mühendis ve mimarların kendi ülkelerinde yabancı konumuna düşürülüp, haksız rekabete teslim edilmesi ve

ülkemizin kıt kaynakları ile yetiştirilen insan gücümüzün yok sayılması kabul edilemez.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını denetlemek üzere Devlet Denetleme Kurulu'nu harekete geçiren Cumhurbaşkanı'ndan haklı istemimiz; bir önceki Cumhurbaşkanı tarafından tespit edilen iade gerekçelerini dikkate almasa dahi, Devlet Denetleme Kurulu raporunda yer alan tespitlere uygun olarak Yasa'nın ilgili maddesini TBMM'ye ivedilikle iade etmesidir. Cumhurbaşkanı en azından Devlet Denetleme Kurulu'nun "mühendislik ve mimarlık hizmetinin akademik ve mesleki yeterlilik denetiminden muaf olamayacağı" tespitine uygun davranmalıdır.

TMMOB ve örgütlü gücü bu yasa maddesini ve uygulamalarını sonuna kadar takip edecek ve gereğini yapacaktır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DANIŞTAY TRT PERSONEL YÖNETMELİĞİ'NİN EKLERİNE AÇILAN DAVADA İPTAL KARARI VERDİ

TMMOB'nin TRT Hizmetlerinin Tanımı ve Bu Hizmetlere Atanacak Personel Yönetmeliği eklerinin bazı maddelerinin iptali için açtığı davada, Danıştay yalnızca fakülte mezunu olmanın yeterli olmayacağı, uzmanlık konusu ilgili fakülteden mezun olunması gerektiği yönünde karar vererek bir maddeyi TMMOB lehine iptal etti.

"Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Hizmetlerinin Tanımı ve Bu Hizmetlere Atanacak Personel Yönetmeliği"nin eklerini oluşturan Asli ve Sürekli Hizmet Kadrolarında Görevli Yönetici Personel Ek-1'in 5., 9. ve 10. sıraları ile Ek-2'nin 5., 6., 7., 22 ve Ek-4'ün 5. sırasındaki kadro unvanı, hizmet tanımı, özel nitelikler ve diğer koşulların iptaline yönelik olarak TMMOB tarafından açılan davada, Danıştay Ek 4'ün "Sözleşmeli Teknik-Bilişim Personeli" başlıklı 5. sırasının 3/a bendindeki "Tahsil: Fakülte mezunu olmak" koşulunun iptali yönünde karar verdi.

Danıştay'a gönderilen dava dilekçesinde şöyle denilmişti:

"Yönetmeliğin eklerinden Sözleşmeli Personel Pozisyonları (Ek-4) ekinin 5. sırasındaki Sözleşmeli Teknik-Bilişim Personeli hizmet tanımında "Kurumun teknik hizmetler

sınıfı ile bilişim kadrolarında tanımlanan hizmetlerden Kurumca uygun görülenleri kişisel beceri ve niteliklerini de katarak yerine getirmek" olarak tanımlanmakta ve tahsil düzeyini de "Fakülte mezunu olmak" olarak belirtmektedir.

Bir işin doğru yapılabilmesi için işi yapan personelin işin niteliğine göre bilgi, beceri ve deneyime sahip olması gerekmektedir. Bu bilgi, beceri ve deneyim ancak, hayatı boyunca aldığı eğitim-öğretime ilaveten bir meslek edinmek için ilgili öğretim kurumlarından aldığı mesleki öğretim ve belge ile elde edilebilir. Teknik-bilişim hizmetleri gibi daha özel bilgi, beceri ve deneyim isteyen işler için genel bilgi, beceri ve deneyime sahip olan veya ilgili meslek lise veya üniversiteden belge almamış kişilerin atanması o işin hakkıyla hatta hiç yapılmaması anlamına gelecektir. Dolayısıyla, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Hizmetlerinin Tanımı ve Bu Hizmetlere Atanacak Personel Yönetmeliği'nin Sözleşmeli Personel Pozisyonları (Ek-4) ekinin 5. sırasındaki Sözleşmeli Teknik-Bilişim Personeli maddesinin iptali gerekmektedir."

AVRUPA SOSYAL FORUMU HAZIRLIK TOPLANTISI BERLİN'DE YAPILDI

6. Avrupa Sosyal Forumu, beşinci hazırlık toplantısı 29-31 Ocak 2010 tarihleri arasında Berlin'de yapıldı.

Toplantının ilk gününde Kamu Hizmetleri Ağı, Doğu Avrupa Ağı, Eğitim Ağı, İklim Değişikliği Ağı, Avrupa Yoksullukla Mücadele Kampanyası Ağı, Antiempyrist Ağı, Baskı Politikaları Ağı, Göç Ağı ve Emek ve Küreselleşme Ağı ağ toplantıları yapıldı. İkinci günde ise, açılış konuşmalarının ardından İstanbul'da yapılacak olan Avrupa Sosyal Forumu'nun hazırlıklarına ilişkin tartışmalara geçildi. ASF'nin teknik hazırlıklarına ve programına dair bir bilgilendirme ve tartışma yapıldı. Bu bilgilendirmeden sonra Paris'te yapılan Avrupa Program Çalışma Grubunun raporu sunuldu. Ardından ise iklim değişikliği etkinlikleri ve ASF'ye Orta ve Doğu Avrupa'dan katılıma yönelik tartışmalara geçildi. Üçüncü günde ise, Avrupa Sosyal Forumu'nun geleceğine dair bir tartışma yapıldı. Bu tartışmanın ardından ilk gün yapılan ağ toplantılarının raporu sunuldu. Kararlara dair bölüme geçilmesiyle toplantı sonlandı.

Avrupa Sosyal Forumu 2010 İstanbul Programı:

30 Haziran 2010 Çarşamba

Dünya Kadın Yürüyüşü ve Asamblesi

1 Temmuz 2010 Perşembe

Açılış 9.00-12.00;

Toplantılar 14.00-17.00 17.30-20.30

2 Temmuz 2010 Cuma

Toplantılar 9.00-12.00 14.00-17.00
17.30-20.30

3 Temmuz 2010 Cumartesi

Toplantılar 9.00-12.00 13.00-15.30

Miting 18.00

4 Temmuz 2010 Pazar

Tematik Asambleler 10.00-13.00

Asambleler Asamblesi 15.00 -18.00

ASF 2010 Hazırlık Takvimi:

10 Şubat 2010	Etkinlik önerilerinin alınacağı internet sitesi hazır olacak
15 Mart 2010	İnternette etkinlik önerilerinin alınması için son tarih
7-9 Mayıs 2010	Program Çalışma Grubu Toplantısı (Brüksel'de yapılacak)
21-23 Mayıs 2010	ASF Hazırlık Toplantısı (İstanbul'da yapılacak)

ASF 2010'un Eksenleri:

- 1- Ekonomik ve Sosyal Kriz: Direnişler ve Alternatifler
- 2- Sosyal Avrupa İçin Sosyal Haklar
- 3- Nasıl bir demokrasi? Medeni ve Siyasi Özgürlüklerin Geliştirilmesi
- 4- Ezilen Ulusların ve Azınlıkların Haklarının Savunulması
- 5- Avrupa Kalesine Karşı: Göçmenler ve Mülteciler İçin Tüm Haklar
- 6- Ayrımcılığa Karşı Eşitlik: Küresel Krize Karşı Feminist Alternatifler
- 7- Gezegeni Kurtar: Sürdürülebilir Bir Dünya'nın İnşası
- 8- Savaşa Karşı Barış, Militarizm, İşgaller
- 9- Gençlik - Eğitim, İş ve Gelecek Hakkı
- 10- Bilginin, Eğitimin ve Kültürün Demokratikleştirilmesi; Alternatiflerin Oluşturulması
- 11- Kitle İletişim Araçları ve Güç İlişkileri: İfade Özgürlüğünün Savunulması ve Bilginin Demokratikleştirilmesi
- 12- Avrupa ve Dünya: Tahakküm ve Neo-Kolonyalizme Karşı Dayanışma Tabanlı İşbirliği ve Kalkınma
- 13- Küresel Adalet Hareketinin Durumu ve Geleceği

TMMOB TEKEL İŞÇİLERİ İÇİN 4 ŞUBAT'TA SOKAKTA OLACAK

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Tekel işçileriyle dayanışma için 4 Şubat 2010'da yapılacak eylem öncesi bir basın açıklaması yaptı.

50 gündür bir direniş sürüyor bu ülkede. TEKEL işçileri direniyor. TEKEL işçileri her tür zorluğa, siyasal iktidarın her türlü baskısına karşı 50 gündür direniyor.

Yüreği insandan, emekten yana atan herkesin bildiği, söylediği bir söz var artık:

“TEKEL işçisi direnişin simgesi”

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları direnen TEKEL işçilerinin hep yanında oldu. TEKEL işçilerinin mücadelesi sadece onların mücadelesi değildir. Bu mücadele hepimizin mücadelesidir. Şimdi işine, aşına sahip çıkan TEKEL işçileri ile bütünleşerek, mücadeleyi büyüt-

mek zamanıdır. Evet, şimdi 4 Şubat'ta sokağa çıkma zamanıdır. Şimdi 4 Şubat'ta TEKEL işçisi olma zamanıdır.

Şimdi 4 Şubat'ta herkese ezberleteceğimiz bir sözü hep birlikte söyleme zamanıdır:

“Her yer TEKEL, her yer direniş”

TMMOB, tüm örgütlü gücüyle 4 Şubat'ta sokakta olacak ve haykıracaktır:

“Hak verilmez alınır, zafer sokakta kazanılır”

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

HER YER TEKEL, HER YER DİRENİŞ!

Tekel işçilerine destek vermek amacıyla 4 Şubat 2010'da düzenlenen 1 günlük uyarı grevi ve eylemlere Türkiye genelinde on binlerce kişi katıldı. TMMOB de KESK, DİSK, TTB ve diğer emek-demokrasi güçleriyle birlikte düzenlenen eylemlerde geniş katılımı yer aldı.

Ankara'daki eylem saat 12:30'da Kolej Meydanı'nda toplanılmasıyla başladı. Buradan Kızılay'a yürüyen binlerce kişi sloganlar ve pankartlarla Hükümeti protesto ederek, Tekel işçilerine destek verdi. Ankara'da düzenlenen eylemde sırasıyla; Ankara Demokrasi Platformu adına KESK Ankara Şubeler Platformu Dönem Sözcüsü Yusuf Şenol, KESK Genel Sekreteri Emir Ali Şimşek, Tek Gıda-İş Başkanı Mustafa Türkel, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TTB Merkez Konseyi İl Başkanı Feride Aksu Tanık konuştu.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Tekel işçilerine seslenerek, “52 gündür bir direniş destanı yarattınız. Bu ülkenin başbakanı, bakanları sizi duymuyor olabilir; ama vicdan sahibi insanların bildiği ‘Tekel işçisi direnişin simgesi’ sözünü yarattınız. Bu yaşananlar kapitalist sistemin özelleştirme belasının sonucu. Sırada; Şeker

Fabrikaları, limanlar var. Ama siz buna ‘dur’ dediniz, ‘direnene direne kazanacağız’ dediniz. Bugün her yer Tekel, her yer direniş” şeklinde konuştu.

İstanbul'da da TEKEL işçilerine destek olmak için TMMOB İstanbul birimlerine bağlı binlerce üye TMMOB pankartı arkasında toplanarak eylemlere katıldı. Eski Ticaret Odası önünde saat 11.00'de toplanan TMMOB üyeleri buradan Saraçhane Parkı'na yürüyüşe geçti. Emek ve meslek örgütü üyelerinin yoğun olarak katıldığı eylemde 10 binler “Tekel İşçisi Yalnız Değildir” sloganını haykırdı.

CUMHURBAŞKANLIĞI'NA YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİ HAKKINDA KANUNLA İLGİLİ YAZI GÖNDERİLDİ

TBMM'de kabul edilerek yasalaşan "Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"a eklenen bir maddeyle 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'un 12. maddesi de değiştirildi. Yabancı mühendis, mimar ve şehir plancıların akademik ve mesleki yeterliliğini kanıtlamasına gerek kalmadan Türkiye'de çalışmalarına imkân tanıyan bu değişikliğin iadesi için Cumhurbaşkanlığı'na 3 Şubat 2010 tarihinde bir yazı gönderildi.

CUMHURBAŞKANLIĞI MAKAMI'NA ANKARA

Sayın Cumhurbaşkanı,

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 27-28 Ocak 2010 tarihli oturumlarında "Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" görüşülerek yasalaşmıştır. 5951 sayılı bu Kanun'un 8. maddesi ile 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'un 12. maddesi değiştirilmiştir.

Bu değişiklik, ülkemiz mühendis, mimar ve şehir plancılarını yakından ilgilendirmesine karşın Birliğimiz konudan haberdar edilmemiştir. Deyim yerindeyse yangından mal kaçırırçasına gizlenerek aceleyle yasalaşması sağlanmıştır. Öyle acele edilmiştir ki, İç Tüzüğe aykırı olarak aynı gün hem Plan Bütçe hem de Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına havale edilmiştir. Tasarının TBMM'ne arz yazısında Maliye Bakanlığınca hazırlandığı ifade edilen tasarinin içinde yer alan 8. maddenin kimin tarafından teklif edildiği de anlaşılamamıştır. Yani, söz konusu Yasa, İç Tüzüğe aykırı olarak Yasalaşmış ve bu süreç boyunca, içinde yer alan çalışma izinlerine ilişkin maddenin milletvekilleri tarafından anlaşılmasına olanak tanınmamıştır. Olanak tanınsa idi, bu teklifin geçmişi ve Cumhurbaşkanı tarafından Anayasa'ya aykırı bulunarak Meclis'e iade edildiği anlaşılacaktı. Torba Yasa yöntemiyle açıklıktan uzak, gizlenerek yapılan bu yasa yapma yöntemi, hem Meclis İç Tüzüğü'nü ihlal etmekte hem de demokratik katılım, yönetim ve düzenleyici etki analizi yapma olanağını da

ortadan kaldırmaktadır. Aynı şekilde AB'ye taahhüt edilen ve Hükümet'in bizzat yayımladığı mevzuat hazırlama usul ve esaslarına da aykırı düşmektedir.

Yukarıda ifade ettiğimiz 5951 sayılı Amme Alacak-

ları Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 8. maddesi, "Türkiye dışında ikamet eden yabancılar, çalışma izni başvurularını buldukları ülkelerdeki Türkiye Cumhuriyeti temsilciliklerine yapar. Temsilcilikler bu başvuruları doğrudan Bakanlığa iletir. Bakanlık ilgili mercilerin görüşlerini alarak 5'inci maddede göre başvuruları değerlendirir; durumu uygun görülen yabancılar çalışma izni verir. Bu izin, çalışma vizesi ve ikamet izninin alınması halinde geçerlilik kazanır. Çalışma izin belgesini alan yabancıların, bu belgeyi aldıkları tarihten itibaren en geç doksan gün içinde ülkeye giriş vizesi talebinde bulunmaları, ülkeye giriş yaptıkları tarihten itibaren en geç otuz gün içinde İçişleri Bakanlığına ikamet tezkeresi almak için başvurmaları zorunludur.

Türkiye'de geçerli ikamet izni olan yabancılar veya bunların işverenleri başvurularını Bakanlığa yurt içinden de yapabilir.

Mesleki hizmetler kapsamında çalışacak yabancılar akademik ve mesleki yeterlilik ile ilgili işlemleri tamamlanincaya kadar, ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla bir yılı geçmemek üzere ön izin verilebilir.

Mesleki eğitim alanı dışında istihdam edilecek yabancı uyruklu personel için bu Kanun'da belirtilen görüşler alınmaz. Bu kişiler, akademik ve mesleki yeterlilik ile lisans talep ve yeterlilik uygulamasına tabi değildir.

Çalışma izinleri, ikamet sahibi yabancılar veya bunların işverenlerinin Bakanlığa yazılı talebi üzerine, bu Kanun ve bu

Kanun'a göre çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre verilir ve uzatılır.

*Usulüne uygun olarak yapılan başvurular, belgelerin tam ve eksiksiz olması kaydıyla Bakanlık tarafından **en geç otuz gün içinde sonuçlandırılır.***” biçiminde düzenlenmiştir.

4817 sayılı Yasa'nın 12. maddesini değiştiren bu madde-deki asıl değişiklik ifade düzeltmeleri dışında iki fıkra ek-lenmesi olmuştur. Değişiklik, **“Mesleki hizmetler kap-samında çalışacak yabancılara akademik ve mesleki yeterlilik ile ilgili işlemleri tamamlanincaya kadar, ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla bir yılı geçmemek üzere ön izin verilebilir.**

Mesleki eğitim alanı dışında istihdam edilecek yabancı uyruklu personel için bu Kanun'da belirtilen görüşler alınmaz. Bu kişiler, akademik ve mesleki yeterlilik ile lisans talep ve yeterlilik uygulamasına tabi değildir.”

biçiminde ifade edilen bu iki fıkrayla gerçekleştirilmiş ve ek olarak da çalışma izni verilme süresi 90 günden 30 güne indirilmiştir.

Yabancı mühendis ve mimarların ülkemizde istihdamına ilişkin çalışma izinlerine yönelik düzenlemeler, TMMOB ve Odaların gündemini 2001 yılından bu yana meşgul et-mektedir. Aslında, hukuksal alanda 6235 sayılı TMMOB Yasasıyla düzenleme bulan yabancı mühendis ve mimar-ların Türkiye'de çalışmasının önünde yasal bir engel bu-lunmamaktadır. Yani, ülkemizde mühendislik ve mimarlık hizmeti yabancılara kapalı bir alan değildir. Nitekim, bugüne dek uygulanan prosedüre gereğince; Mühendis ve Mimar unvanlarının tanınmasında ve meslek odasına üyelik koşullarında yabancı-yurttaş ayrımı yapılmamıştır.

Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa gereği, bir yük-seköğretim kurumunda mühendislik ve mimarlık eğitimi almış diploma sahibi kişiler mühendis ve mimar unvanı-na sahip olurlar (3458 sayılı Yasa madde 1, 3 ve 7). Bu unvana sahip kişiler, mühendislik ve mimarlık mesleğini ifa edeceklerse ilgili meslek odasına kaydolmak zorunda-dırlar. Kamuda asli ve sürekli memur sıfatıyla çalışanlar hariç, mesleğini ifa etmek isteyen herkesin odaya kaydı Anayasal ve yasal gerekliliktir. Bu gereklilikten ne yaban-

cılar ne de yurttaşlar muaf tutulmuş olup, aksi yaptırıma bağlanmıştır (TMMOB Yasası madde 38).

1954 tarihinde kabul edilen TMMOB Yasası'nın 34 ve 35. maddeleri, yabancı mühendis ve mimarların Türkiye'de çalışabilmelerini, “taahhüt ettikleri işe münhasır kalmak kaydıyla” “TMMOB'nin mütalaasını almak ve Bayındırlık Vekaletinin tasvibinden geçmek” ve 36. maddeye göre de “ilgili meslek odasına geçici üye olmak” şartlarına bağ-lamıştır. Bu uygulama,-Hazine Müsteşarlığı'nın yasadışı izinleri hariç-Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Ka-nun'un 6 Mart 2003 tarihinde kabulüne kadar sürmüştür. Anılan Yasa ile TMMOB Yasası'nın 34 ve 35. maddesinde yabancı mühendis ve mimarlara izin veren makam Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak değiştirilmiştir. Gerekçe, çalışma izinlerinin değişik makam ve kurumlar tarafından verilmesinin çalışma izinlerinin denetimini or-tadan kaldırdığından Avrupa Birliği İlerleme Raporunda belirtilen dağınıklığın giderilmesidir. Anılan Yasa düzen-lemesine göre Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, ya-bancı mühendis ve mimarlar hakkında TMMOB ve Ba-yındırlık ve İskân Bakanlığı'nın görüşünü alarak çalışma izni verecektir.

TMMOB Yasası'na göre kişinin Odaya üye olabilmesi için mühendis ya da mimar unvanına sahip olması gerekir. Diplomasını ya da denklik belgesini ibraz edemeyenin üyeliği de söz konusu olamaz. Öncelikle, yabancı kişi-nin akademik yeterlilik konusunda YÖK'çe düzenlenmiş belgeyi ibraz etmesi gerekir. Akademik unvan belgelen-dikten sonra, bu unvanın üstlendiği işin niteliğiyle örtü-şüp örtüşmediğine; yani yapılan işin ihtisas alanına girip girmediğine bakılır. Ayrıca mesleki deneyimin olup ol-madığı, aldığı ücretin asgari ücret tarifesine uygun olup olmadığı, ülkesindeki Oda'dan mesleğin icrasına yönelik ceza alıp almadığı da incelenir. Bunlar mesleki yeterliliğin önkoşullarıdır. Bu koşulları sağlayamayan yabancı meslek mensupları hakkında TMMOB olumlu görüş bildiremez.

Yukarıda özetlediğimiz uygulama AB prosedürlerine pa-raleldir. Nitekim; AB'nin politikalarını belirleyici ülkeler-den Almanya ve Fransa'nın meslek yasalarında yabancı meslek mensuplarının hangi koşullarda meslek odalarına

üye olacakları belirlenmiştir. Fransa Mimarlık Yasası'nın 11. maddesinde yer alan,

“Avrupa Ekonomik Topluluğu üyesi olmayan devletlerin uyruğundaki gerçek kişiler, müttekabiliyet anlaşmasından ya da uluslararası taahhütlerden faydalanabildikleri takdirde, talepleri üzerine, Fransız vatandaşlarıyla aynı diploma, sertifikası, mimar unvanı ya da vasıf, medeni haklardan faydalanma ve etik koşullar dâhilinde bir bölge levhasına kaydolurlar.” düzenlemesi, elbette ki Fransa'da oturma ve çalışma izni almış gerçek kişiler için söz konusudur.

Alman Mimarlar Odası Yasası'nın “Kim üye olabilir” başlıklı paragrafın 5. bendinde,

“Bazı şartlarda yabancı mimarlarda kaydolabilmektedir. Bunlarda: Avrupa Ekonomik Topluluğuna üye bir ülkenin vatandaşı olmak, AET'nin anlaşma imzaladığı ülkelerden birinin vatandaşı olmak gibi koşullar aranmaktadır. Üye kabulü ancak B.W Eyaleti Mimarlar Odası Üye Kabul Komisyonunun onayı ile olmaktadır.”

Bu iki ülkenin yasalarına baktığımızda, önkoşul kişinin kendi yasalarına göre mimar unvanına ve mesleki yeterliliğe sahip olması, ikinci koşul ise devletlerarası karşılıklılık ilkesidir.

AB bünyesinde çıkan uyuşmazlıklarda Avrupa Adalet Divanı Kararları:

* “Bir devlet mevzuat ve idari düzenlemelerle bir mesleğin icrası için hak tanıyarak bir sistem yarattı ise bu mesleki faaliyet belirli şartları yerine getirenlerce icra edilebilir ve bunları yerine getirmeyenlere hizmet sunmak amacıyla yerine getirmeyenlere verilmez.... Ev sahibi ülkenin yetkin otoritesi, bir kişinin bir diğer üye ülkede bir mesleği icra etmek için aldığı diplomalara, sertifikaları ve diğer nitelik belgelerini, bu ülkede icra edilebilmesi için diplomalarla sertifikalandırılan ihtisas bilgisi ve yetenekleri ile ulusal kuralların gereği bilgi ve nitelikler ile karşılaştırmak üzere dikkate almalıdır.”[1]

* “Bir AB vatandaşı, bir başka AB ülkesinde bir mesleği icra etmek isterse kendi ülkesindeki yetkin bir otoritenin tanıyacağı denkliğini aldıktan sonra bu girdiği ülkede oturma izni alması ve bazı sınavları geçmesi gerekir.

Direktifler olmasa da kendi ülkesinde ulusal bir diploma şartı da var olsa bir kısıtlama getirilebilir. Anlaşmanın 52. maddesi bu hakkı verir.”[2]

* “Bir mesleğin icrası ülke vatandaşı ile yabancıya aynı uygulanır.”[3]

* “Objektif kriterler bazında denklikler tanınır ve diplomanın alakalı olduğu çalışmalar ve eğitime bakılır.”[4]

Ülkemizdeki yasal düzenleme ve uygulamalar, AB ülke yasaları ve Adalet Divanı kararlarının gerisinde kalmasına karşın, mühendislik ve mimarlık alanının hiçbir ölçüt ve denetim olmaksızın açma isteminin bir dayanağı var mıdır?

Ülkenin sürekli ekonomik kriz girdabında olduğu söylemi, istihdam sorunu gibi gerekçelerle yabancı sermayeyi teşvik için çıkarılan Genelge ve Tebliğler, çalışma izinleri konusunda tam bir kaos yaratmıştır. Bunun yanında Gümrük Birliği, DTÖ ile yapılan müzakereler, GATS gibi anlaşmalar da denetimsiz bir seyir izlemiş ve ulusal çıkarlar yönünden tam bir teslimiyet sonucu doğurmuştur.

Hazine Müsteşarlığı Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü, Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası ve 1995 tarihli Yabancı Sermaye Çerçeve Kararı Hakkında Tebliğ'e dayanarak binlerce yabancı mühendis ve mimara -6235 sayılı Yasaya rağmen- çalışma izni vermiştir [5]. Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü mühendis ve mimarlar yönünden çalışma izni konusunda yetkili olmadığı halde kilit personel adı altında ya re'sen çalışma izni vermiş ya da mühendis ve mimarların lise diploması ile işçi statüsünde çalışmasına göz yummuştur. Bu sorunları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı hâlâ çözememiştir. Çözüm için Yönetmelik değişikliği yapılmış, ancak yargı yerince bu yönetmelik hukuka aykırı bulunmuştur. Hukuka aykırı durumun çözümü için yine hukuka aykırı bir yolla yasa tasarısı hazırlanmıştır. TBMM'de kabul edilen bu Yasa, Cumhurbaşkanlığı tarafından TBMM'ne bir kez daha görüşülmek üzere gönderilmiştir [6].

Hazine Müsteşarlığı'nın doğrudan yabancı yatırımlarda çalışma izni prosedürünün uzun sürmesinin ulusal çıkarlara uygun olmadığı yönündeki söylemi, FİAS tarafından

dahi doğrulanmamıştır. Uluslararası finans örgütlerine ve Dünya Bankası'na danışmanlık hizmeti veren FİAS'ın Raporunda, yabancıların giriş prosedürlerinin ve işçilerle ilgili düzenlemelerin yatırımcılar için büyük bir sorun oluşturmadığına, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında Türkiye'nin iyi bir yerde olduğuna işaret edilmektedir. Anılan Raporda, yüksek vasıflı uzmanların çalışma izni almada zorlandıklarını ancak bu durumun tüm dünyada nitelikli personelin çalışma izni sürecinin uzun olduğu belirtilmektedir [7]. Çalışma izinleri konusunda bir sıkıntının olmadığı Dünya Bankası raporlarıyla da ortadadır. Üstelik TMMOB'ye görüş için gönderilen talep dosyalarının sayısı yıllık ortalama 100'ü geçmemektedir. Bu durum karşısında siyasal iktidarın ısrarının bir anlamı olsa gerekir.

Siyasal iktidarın mühendislik ve mimarlık hizmet alanını tam bir serbestiye teslim etmesi isteminin gerekçesi, ne mesleğin genel ifa kurallarına ne de uluslararası bir taahhüt ve antlaşmaya dayanmaktadır. 5951 sayılı Yasa'nın 8. maddesi ile Türkiye, karşılıklılık ilkesi olmaksızın, bilimsel ve hukuksal hiçbir ölçüt aranmaksızın mühendislik ve mimarlık hizmetini tek taraflı olarak tüm Dünya ülkelerine açan yegane ülke olmuştur.

Sayın Cumhurbaşkanı,

Yukarıda açıklamaya çalıştığımız biçimiyle bir mühendis ve mimarın meslek icra edebilmesi için akademik ve mesleki yeterliliğinin bulunması önkoşuldur. Bundan ülke mühendis ve mimarı muaf değildir. Makamınıza onay için sunulan 5951 sayılı Yasa'nın 8. maddesi, yabancı ülke vatandaşlarını bu zorunluluktan muaf tutmaktadır. Bununla, ülkemiz vatandaşına akademik ve mesleki yeterliliği tanınmadan mesleğini icra etmelerine izin verilmezken yabancıya bu hak verilmektedir. Bu Yasayı onaylamanız halinde ülkemiz vatandaşı meslek mensupları kendi ülkesinde yabancı olacaktır. Bir yıllık gibi görünen muafiyet aslında tam bir muafiyet biçimine dönüşecek ve yabancı şirketler birer yıllık periyotlarla çalışanlarını değiştireceklerdir. Ülkemiz mühendis ve mimarları kendi ülkesinde haksız rekabetin mağduru olacak, iş kaybına uğrayacak, hizmetten yararlananlar ise hizmeti sunanların mühendis ve mimar olduğunu bilemeyeceklerdir.

Önceki Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından incelenen ve Anayasa'nın çalışma özgürlüğünü düzenleyen 49., temel hak ve özgürlüklerin yabancılar için uluslararası hukuka uygun olarak yasayla sınırlanabileceğini düzenleyen 16., hukuk devleti ilkesini düzenleyen 2., eşitlik ilkesini düzenleyen 10. ve hiçbir etkinliğin ulusal çıkarlara aykırı olamayacağı kuralından hareketle 176. maddesine aykırılığı tespit edilerek TBMM'ye iade edilen Yasa'nın iade gerekçeleri ortadan kalkmadığından, 8. maddenin torbadan çıkarılarak TBMM'ne iade edilmesini beklemekteyiz. Aksi durum, ülke mühendis ve mimarları yönünden istihdamı zorlaştırıp haksız rekabet ortamı yaratırken, kamusal açıdan ise bütün alt yatırımların konsorsiyumlar aracılığıyla yapıldığı ülkemizde, hizmette artık kalite ve denetimin olmayacağı ve aranmayacağına dünyaya ilanı olacaktır.

Makamınızdan, ülkemiz mühendis ve mimarları karşısında yabancı mimar ve mühendislere ayrıcalık getiren, meslek kuruluşlarının denetimini ortadan kaldıran, denetimsiz, kuralsız hizmet sunumunu öngören, yabancı mimar ve mühendislerin Türkiye'de serbestçe hizmet sunumlarına akademik ve mesleki yeterlilik kriterleri aranmaksızın, karşılıklılık ilkesi gözetilmeksizin olanak tanıyan, haksız rekabet ortamı yaratacak bu düzenlemenin iadesini istemek zorunlu olmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla,

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

- [1] Dava C-234/97
- [2] C-71/76
- [3] C-96/85
- [4] C-375/92
- [5] Hazine Müsteşarlığı'nın 11.03.2002 tarih 15495 sayılı yazısı
- [6] 07.06.2007 tarih 5665 sayılı Kanun iade gerekçesi, Çankaya.gov.tr.
- [7] Dünya Bankası FIAS Yabancı Personel Çalışma İstihdamı hakkındaki Çalıştay Raporu

TMMOB KADIN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ YAYIMLANDI

İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumu'nda 21-22 Kasım 2009 tarihlerinde düzenlenen TMMOB Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı sonuç bildirgesi yayımlandı.

TMMOB 40. Dönem Genel Kurulu'nda kadın üyelerin önergesiyle karar altına alınan, sekretaryası Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İstanbul Şubesi tarafından yürütülen ve 55 yıllık TMMOB tarihinde ilk kez düzenlenmiş olan TMMOB I. Kadın Kurultayının amacı; TMMOB'nin bir kadın politikası oluşturmasını sağlamak, beşte birini oluşturan kadın üyelerin dayanışmasını, örgütlenmesini ve temsiliyetini daha güçlü hale getirmek, TMMOB ve bağlı odalarında kadın üyelerin çalışmalarına nitelik ve nicelik olarak daha etkin katılabilmelerini sağlamak, mesleki ve sosyal açıdan kendilerini geliştirerek ifade edebilecekleri mekanizmaları yaratabilmek, gerek örgütsel gerek toplumsal gelişmede potansiyel kadın enerjisini harekete geçirmek, yönetim kurullarında ve diğer kurullarda kadın temsiliyetini artırabilmek, kadın komisyonlarının yaygınlaştırılmasında etkin olabilmek, diğer kadın ve emek örgütleri, üniversiteler ve ayrımcılık karşıtı platformlarla iletişim ve dayanışma içinde olmak, çalışma hayatı içinde kadın mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızın karşılaştığı sorunları belirleyerek çözüm önerileri geliştirmek ve bu çözüm önerilerinin uygulanması için mücadele etmektir.

Bu amaçla 21-22 Kasım 2009 tarihinde İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumu'nda düzenlenen TMMOB Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı'na 307 Mühendis, Mimar ve Şehir Plancı (MMŞP), 31 konuk ve 51 öğrenci üye olmak üzere toplam 389 kadın katılmış ve Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının, gerek çalışma hayatında, gerek TMMOB örgütlülüğü içinde yaşadığı sorunların ancak kadın üyelerin katılımı ile değerlendirilmesi, sorunu yaşayanın çözümde özne olması hedeflenmiştir.

Kurultay'a hazırlık sürecinde Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının katkılarını sağlamak, TMMOB organları içinde etkin olarak var olabilmenin önünü açacak örgütlenme modelleri oluşturmak için, Kurultay programı ana başlıklarını kapsayan forum ve bölgesel çalıştaylar;

7 Haziran 2009'da İstanbul'da, 76 MMŞP katılımıyla Marmara Bölgesi'nde;

27 Eylül 2009'da Adana'da, 40 MMŞP katılımıyla Akdeniz Bölgesi'nde;

4 Ekim 2009'da İzmir'de, 92 MMŞP katılımıyla Ege Bölgesi'nde;

11 Ekim 2009'da Samsun'da, 45 MMŞP katılımıyla Karadeniz Bölgesi'nde;

18 Ekim 2009'da Ankara'da, 71 MMŞP katılımıyla İç Anadolu Bölgesi'nde;

1 Kasım 2009'da Diyarbakır'da, 40 MMŞP katılımıyla Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yapılmıştır.

Kurultay hazırlık aşamasında ve örgütlenme süreci olarak ele alınan bölgesel çalıştaylar sonucunda İstanbul, İzmir, Ankara, Diyarbakır, Bursa ve Adana illerinde TMMOB İl Koordinasyon Kurulu Kadın Komisyonları kurulmuştur. Yine birçok ilde bu konuda çalışma başlatılmıştır.

Çalıştaylar ve Kurultay; Eğitimde Cinsiyet Ayrımcılığı, Cinsiyetçi İşbölümü ve İşyeri Pratikleri, Kapitalist Kriz ve Kadınlar, TMMOB'de Kadın Örgütlenmesi olmak üzere dört ana başlıkta yapılmıştır. Bu başlıklar kapsamında TMMOB Kadın Mühendis Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayında çıkan sonuçlar şu şekildedir:

Üniversite öncesi eğitimde ve bunu besleyen toplumsal yapıda cinsiyet ayrımcılığı söz konusudur. Ders kitaplarında kullanılan dil ve tanımlanan roller cinsiyetçi bir nitelik göstermektedir. Bu durum, lisans eğitiminden başlayarak, meslek seçimi süreci ve lisans eğitimini kapsayacak şekilde cinsiyet ayrımcılığının olağanlaşmasına ve meslek yaşamımızda karşılaştığımız ayrımcılık temelli problemlerin kanıksanmasına yol açmaktadır. Ayrıca, cinsiyetçilik kadın öğrencilerin, eğitim sürecinde (özellikle laboratuvar, staj, arazi gibi ortamlarda ya da barınma ortamlarında) mesleki güvenlerini ve kişisel bütünlüklerini zedeleyecek söylem ve eylemlerle karşılaşmalarına yol açmaktadır. Meslek seçiminde ve mesleğe hazırlıkta belirleyici olan cinsiyetçi iş bölümü ve toplumsal kabullerin değişimi için, eğitim süreçlerinde cinsiyet ayrımcılığının ortadan kaldırılmasına yönelik eğitimin her aşamasında kullanılan cinsiyetçi dil ve bakışın değiştirilmesi gerekmektedir. Toplumsal cinsiyet ile ilgili bilinçlendirme çalışmaları ile birlikte, talep edilen meslek seçiminin yapılabileceği bir eğitim sistemi için toplumda, “kadın işi”, “erkek işi” ön yargılarının giderilmesi için, eğitimin her döneminde akademisyenleri de kapsayacak şekilde, toplumun cinsiyet eşitliği konusunda bilinçlenmesine katkı sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.

Yaşanan ekonomik kriz ve artan eğitim giderleri sonucunda aileler, erkek öğrencilerin eğitim görmesini tercih etmekte, bu durum kadınların eğitim almasının önünde büyük bir engel oluşturmaktadır. Oysa parasız eğitimin temel bir hak olmasından hareketle; TMMOB, üniversiteler ve emek örgütleri ile birlikte, eğitimin herkes için parasız olarak ve eşit koşullarda erişilebilirliğine yönelik mücadele etmelidir.

Toplumumuzda aileden başlayarak çocuğun yetiştiği tüm evrelerde karşılaştığı rol modeller, cinsiyetçi işbölümüyle oluşmakta ve baskıya dönüşmektedir. Mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleklerinin öteden beri çoğunlukla erkek mesleği olduğu konusunda önyargılar oluşmuştur. Bunun sonucu olarak da işe alımlarda erkekler tercih edilmekte, bu da kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarının işe girme şanslarını ciddi oranda düşürmek-

tedir. Çalışma ortamında kadınlar istedikleri işleri değil, kadın olmalarından ötürü kendileri için önceden belirlenmiş seçenekler içinden tercih yapmak zorunda kalmaktadırlar. Erkek egemen toplumda, toplumsal cinsiyete bağlı iş bölümü sonucu; teknik, yönetim ve bütünleme gerektiren işlerde kadınlara karşı vize uygulanmaktadır.

Meslek sahibi diğer kadınlar gibi mühendis, mimar ve şehir plancıları kadınların da “kurtulmuş” oldukları varsayımı toplumda yaygın olarak kabul görmektedir. Bu nedenle kadın mühendis, mimar ve şehir plancıların cinsel, fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddete uğrayabilecekleri gerçeği görmezden gelinmektedir. İşini kaybetme kaygısı ya da diğer nedenlerle çoğunlukla gizli kalan bu saldırılardan dolayı kadınlar zarar görmekte ve çözüm konusunda yalnız kalmaktadır.

Aile içindeki cinsiyetçi iş bölümü, iş hayatındaki iş bölümüne paralel olarak işlemekte ve birbirlerini beslemektedir. Çocuk, hasta, yaşlı, engelli bakım işleri ve tüm ev içi işlerinden yalnız kadınların sorumlu tutulması, kadınların istihdama ve toplumsal yaşama katılmalarının önünde engel oluşturmaktadır.

Bakım hizmetlerinin toplumsallaşması amacıyla bebek bakım üniteleri, kreş ve anaokulları, yaşlı ve hasta bakım evleri, gündüz ve gece bakım evleri ve bakım destek birimleri gibi hizmetler kamusal olarak verilmelidir. İş yerlerinde kreş açılması için yalnız kadın sayısı değil, tüm çalışan sayısı dikkate alınmalıdır. Yasalarda bulunan anne ve baba için ücretli doğum izni ve emzirme izninin ihtiyaçlara göre artırılması ve yine anne ve baba için ebeveyn izninin yasalarla düzenlenmesi, kadınların doğum izni sırasındaki ücretlerinin ve primlerinin tam ve eksiksiz ödenmesi için mücadele edilmelidir.

TMMOB, bağlı oda ve şubelerinin çalışmalarında, toplantılarında, yazılı ve görsel her türlü yayında cinsiyet ayrımcılığı yapılmamasını sağlamalıdır. Ayrıca kadınların iş hukuku ve kamusal alandaki haklarının neler olduğu konusunda çalışmalar yapmalı ve toplumsal cinsiyet farkındalık eğitimleri düzenlemelidir.

Yeni liberal ekonomi politikalarının hayata geçirilmesiyle birlikte, kazanılmış haklar gasp edilmeye, kamu kurumları özelleştirilmeye, olduğu kadarıyla bile fazla görülerek sosyal devlet anlayışından uzaklaşmaya, iş güvencesini ve sosyal güvenlik hakkını ortadan kaldırmaya yönelik düzenlemeler hayata geçirilmeye başlanmıştır. Kriz ba-

hanesi ile eğitim, sağlık, sosyal güvenlik gibi hak gaspları meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır. Başta kadınlar olmak üzere, çalışanlar işten çıkartılmakta ya da ücret kesintilerine, güvencesiz çalışmaya, kreşlerinin kapatılmasına, servislerinin kaldırılmasına razı edilmek istenmektedir. Bunlarla birlikte, kadın olmaktan dolayı toplumsal cinsiyetçi iş bölümüne maruz kalmakta ve daha düşük ücretle çalıştırılmaktadırlar. Önümüzdeki dönem sermayenin krizi atlatmak için öne sürdüğü mekanizma, emeğin daha esnekleştirilmesini getirecektir. Ücretlerin düşürüldüğü, daha esnek çalışma şartlarının getirildiği, denetimsiz, sendikal hakların ortadan kaldırıldığı bir iş gücü piyasası hedeflenmektedir.

Kapitalist krizin kadınlar üzerindeki etkisi işsizlik ve yoksullukla sınırlı değildir. Artan yoksulluk ve işsizlik, aile içi şiddeti artırmaktadır. Toplumda şiddet eğiliminin, ekonomik krizle birlikte tırmandığı görülmekte ve şiddetten zarar görenlerin başında kadınlar gelmektedir.

TMMOB üyesi kadınların sorunları, toplumdaki diğer emekçi kesimlerin ve kadınların sorunlarından ayrılmaz bir bütündür. Mühendis, mimar, şehir plancısı kadınlar da giderek daha fazla hak kaybına uğramakta, yasal haklarını kullanmalarının önüne engeller çıkarılmaktadır. Ezici çoğunluğun sendikasız olduğundan hareketle TMMOB'nin, üyelerinin haklarını koruması ve üyelerinin örgütlenmesini teşvik etmeye yönelik çalışmalar yapması en temel görevlerindendir.

TMMOB, emek örgütleri ile birlikte çalışanlar arasında bölünme, rekabet yaratan ve iş güvencesini yok eden taşeron çalışma sisteminin yasaklanması, kadın istihdamını, kadının çalışma hayatındaki konumunu, sosyal hak ve güvenceyi olumsuz etkileyen özelleştirmelerin iptal edilmesi, esnek çalışmaya karşı tam zamanlı, sigortalı, sendikalı çalışma, sigorta primlerinin gerçek maaş üzerinden ödenmesi ve tamamını işverenin ödemesi, krize karşı istihdamı artırmak için iş saatlerinin azaltılması, haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi ve mezarda emeklilik dayatmasının son bulması, kadınlarla erkekler arasındaki ücret farklılığının engellenmesi için eşit (eşdeğer) işe eşit ücret, işsizlik maaşının artırılması ve süresinin uzatılması, daha çok işsizlerin yararlanabilmesi için kapsamının genişletilmesi, işten çıkarılmaların yasaklanması, iş güvencesi, fazla mesai yapma koşullarının daraltılması ve çalışma saatlerinin azaltılmasına paralel olarak fazla mesai saatleri-

nin de düşürülmesi, bunun çalışanın isteğine bağlı olması ve karşılığının ödenmesi, iş yerlerinde gündüz ve özellikle gece çalışmalarında yönetmeliklere uygun servis hizmeti verilmesi, kıdem tazminatı hakkının korunması, "Özel İstihdam Büroları" adı altında kurulmak istenen, kiralık işçi simsarlığının engellenmesi, parasız eğitim, parasız sağlık, tüm çalışan ve emekli üyelerinin maaşlarının, özel hizmet tazminatları ve diğer özlük haklarının, gördükleri eğitimi (lisans, yüksek lisans, doktora) ve çalışma risklerini yansıttak şekilde düzenlenmesi için mücadele etmelidir.

Bir taraftan demokratik siyasetin alanını genişletmeye yönelik çabalar sürdürülürken, TMMOB gibi demokratik ve eşitlikçi yaklaşımı olan bir örgütte, TMMOB ve bağlı oda, şube yönetim kurulları, genel kurul delegasyonu ve diğer tüm organlarında kadın temsiliyetini artırabilmek amacıyla, pozitif destek politikaları üreterek, minimum yüzde 35 kadın kotası uygulanmalıdır. TMMOB kadın üleriyle ilgili istatistiki bilgiler toplamalı ve bununla ilgili veri tabanı oluşturmalıdır. TMMOB ve bağlı odalarında, bu çalışmaların yürütülmesi için bütçe oluşturmalıdır.

Kadına yönelik her türlü şiddet ve ayrımcılığın yasa ve yönetmelikler çerçevesinde cezai karşılığının bulunması zorunludur. TMMOB, kadına yönelik suçların yaptırımını sağlamak amacı ile TMMOB Ana Yönetmeliği, Disiplin Yönetmeliği, Onur Kurulu Yönetmeliği'nde vb. gerekli düzenlemeleri yapmalıdır.

TMMOB'de kadın hareketinin örgüt içinde güçlü ve sürdürülebilir olabilmesi, yatay ve dikey ilişkilerinin kurulabilmesi ve bütün bu çalışmaların sağlıklı yürütülebilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. TMMOB bünyesinde kurulmuş "Kadın Üye Çalışma Grubu" merkezi bir kadın örgütlülüğü olarak aktif hale getirilmeli, bu grup TMMOB kadın politikalarını üreterek hayata geçirilmesinden sorumlu olmalıdır. Kadın Üye Çalışma Grubu; İKK kadın komisyonları, oda ve şube kadın komisyonlarında çalışan gönüllü kadınlar ve komisyon olmayan odalardan gönüllü kadınlardan oluşur. TMMOB 40. Olağan Genel Kurulu'nda kabul edilen; fakat hayata geçmeyen Cinsiyet Ayrımcılığı Takip Sekreteryası bu grubun bünyesinde oluşturulmalıdır. Sekreteryaya, başvuruların yapılabileceği, ayrımcılığın, taciz ve mobbingin takip edileceği, hukuki ve psikolojik destek vererek çözümlerin üretilmesi bir birim haline getirilmelidir.

TMMOB'li kadınlar, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde arazi şartlarında daha güvenli ve verimli çalışma

koşullarının sağlanması, mayınlı arazilerin ulusal kaynaklarla temizlenerek tarım reformu yapıp, organik tarım için bölge halkının kullanımına açılması, kültürlerin, dillerin ve inançların eşit ve özgür olması özlemiyle, Kürt sorununun demokratik bir şekilde çözüme kavuşturulması ve barışın sağlanması için aktif rol üstlenecektir.

Kadınlar; mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleğini yürütürken, kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılması ve yaşanabilir bir çevre için bu değerlerin tahribine yönelik tüm politika ve projeleri reddeder.

Sonuç olarak; TMMOB'li kadınlar, TMMOB Kadın MMŞP

Kurultayı ile birlikte ortak hareket etme ve dayanışma konusunda büyük mesafe almışlardır. Kadınlar, TMMOB'de toplumsal cinsiyet bilincinin örgüt geneline yayılması ve kurultay kararlarının örgütün tümü tarafından benimsenmesi için çalışacaklardır.

Bu kurultay ile TMMOB'de kadın politikalarının, kadın örgütlenme modelinin oluşturulması ve örgütlülüğünün güçlendirilmesi doğrultusunda önemli bir adım atılmıştır. Bu politikaların hayata geçmesi ancak kadınların örgütlülüğü ve dayanışmasıyla mümkün olacaktır.

KADINLAR ÖRGÜTLÜ, TMMOB DAHA GÜÇLÜ

TMMOB JEOTERMAL KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ YAYIMLANDI

TMMOB adına Jeofizik Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Maden Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası ve Petrol Mühendisleri Odası tarafından 23-25 Aralık 2009 tarihleri arasında Ankara'da MTA Kongre Merkezi'nde düzenlenen TMMOB Jeotermal Kongresi sonuç bildirgesi yayımlandı.

TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Maden Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası ve Petrol Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen ve sekreteryası Jeofizik Mühendisleri Odası tarafından yürütülen TMMOB Jeotermal Kongresi'nin ikincisi 23-25 Aralık 2009 tarihleri arasında 507 delegenin katılımıyla Ankara'da MTA Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Kongrede 34'ü sözlü, 2'si poster sunum olmak üzere toplam 36 bildiri sunulmuş ve ayrıca 5686 sayılı "Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular" Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği'nden kaynaklanan sorunlar ve sonuçlarının tartışıldığı bir panel yapılmıştır.

Kongrede sunulan bildirilerde ve panelde dile getirilen genel görüş ve öneriler aşağıda özetlenmiştir.

- Ülkemiz, jeotermal kaynaklardan doğrudan faydalanma (ısıtma, kaplıca, sera gibi) konusunda dünyada beşinci sıradadır. Elektrik enerji üretiminde ise son yıllarda hızlı artış göstermektedir. Bu duruma rağmen ülkemiz, jeotermal enerjiden yararlanma konusunda hak ettiği konumun çok gerisindedir. Kontrollü kullanıldığında yenilenebilir/sürdürülebilir ve temiz enerji kaynağı olarak ifade edilen jeotermal kaynakları ülkemiz ekonomisine kazandırmak amacıyla; jeotermal sahaların gerçek potansiyeli

ortaya çıkartılmalı, araştırılmasına ve kullanımına yönelik gerçek yatırımcılara teşvikler artırılmalıdır. Mevcut jeotermal potansiyelimiz bütüncül bir planlama ile özellikle sanayi, konut, tarım, sağlık ve turizmde ivedilikle değerlendirilmelidir.

- Jeotermal Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği'nde kendi içinde çelişkiler bulunmakta, yetki konusunda ise dağınık bir yapı göstermektedir. Ruhsat sahibi olma, bu alanlar-

da çalışma yapabilme ve işletmeci olabilme açısından bir karmaşa vardır. Örneğin: il özel idareleri ruhsat sahibi ve yatırımcı ve işletmeci olabilmektedir. Ama aynı alanda karar verici, hak ve sorumlulukları belirleyici ve koruyucu ve denetleyici konumundadır. MİGEM ne aramacı ve ne de işletmeci olamamakta sadece sahalarla ilgili kayıtlar ve sicilleri tutmaktadır. MTA yalnızca aramacı olabilir, işletmeci olamamaktadır. Ama il özel idareleri hepsini yapabilmektedir. Sonuçta her konuda tek yetkili kamu otoritesi de il özel idareleridir. Bu sorunlu yapının dönüştürülmesi, yetki ve sorumlulukların tanımlanması gerekmektedir.

- Jeotermal kaynaklarla ilgili olarak oluşturulan liberal ruhsat düzenlemesi, ülkemizde "ruhsat pazarı"nın oluşmasına neden olmuştur. Yasa uygulayıcılarına, kişi ve kuruluşların bu kadar çok sayıda ruhsat edinmesi durumunda "amacını ve ciddiyetini" sorgulama ve kanıtlama araçları sağlanamamıştır. Gerçek yatırımcıların sektöre girmesinin önünü açmak için talep harcı uygulaması getirilmelidir. Yasa'nın bu sorgulamayı olanaksız kılan bir başka zaafı da il özel idareleri yetkilendirilerek, otoritenin il sayısına bölünmüş olmasıdır. İdare, il sayısı kadar olunca; yasa ve yönetmelik de açık ve kapsayıcı olmayınca ruhsat işlemleri her ilde ötekilerden farklı olmaktadır. Çok başlılık ve farklı uygulamalar ortaya çıkmaktadır. Çok başlılığı ortadan kaldırmak için işlem ve uygulamalarda eşgüdümüne gidilmelidir.

- İlk müracaat aşamasında kaynak cinsi belirtilmelidir. Yani jeotermal kaynak, doğal mineralli su, jeotermal kaynaklı gazlar olmak üzere üç gruba ayrılmalıdır. Kaynak cinsine göre de projelendirilerek ruhsatlandırılmalıdır.

- Doğal mineralli sular tanımının yeniden gözden geçirilmesi ve mineral içeriğinin belirlenerek doğal mineralli sular ve doğal kaynak suları arasında tanım ve uygulama konularında yoruma yer bırakılmayacak şekilde tanımlanmalıdır.

- Yasa ile "Koruma Alanı" uygulamalarında sorunlar oluşmuştur. Yasa'da ve Yönetmelik'te gerekli açıklık ve ayırntı olmadığı için neyin, neden, nerede, hangi kısıtlamalarla korunmasının isteneceği ve sağlanacağı konusunda karmaşa yaşanmaktadır. Yasa ve Yönetmelik'te mineralli su işletmelerinde, kaplıca ve tedavi merkezi kuyularının çevresinde alınması gereken koruma önlemleriyle, elektrik santralini beslemek üzere işletilen sahalar arasında bir ayırım yoktur. Bu konuda uygulama birliğini sağlamak için mevzuatta düzenlemeler yapılması zorunludur.

- Jeotermal kaynak yönetimi, benzeri pek çok alandan

daha fazla meslek ve uzmanlık alanının katkısını gerektirmektedir. Arama aşamasından başlayıp kullanım aşamasına kadar jeoloji, hidrojeoloji, jeofizik, kimya, maden, petrol, makine, çevre, elektrik, inşaat, ziraat, gıda, meteoroloji mühendislik dallarından, peyzaj mimarlarından, ekonomistlerden, sağlık ve yatırım uzmanlarından katkı almadan bu kaynaklar yönetilemez. Ama Yasa'da bu durum dikkate alınmamıştır. Yasa ve yönetmelikler, hangi uzmanlık alanından hangi konuda, hangi hizmetlerin alınması gerektiğini, karar yetki ve sorumluluklarının nasıl dağıtılacağını belirlememiştir. Sonunda da ortak varlığımız olan bu doğal kaynağın en doğru, sürdürülebilir ve en uygun düzeyde kullanımını zorlayacak bir kurallar dizisi de oluşmamıştır. Kaynakların korunması ve geliştirilmesi için mevzuatta gerekli değişiklikler ivedilikle yapılmalıdır.

- Arama, üretim ve reenjeksiyon amaçlı yapılan sondaj çalışmaları; iş sağlığı ve güvenliği, jeotermal sistemin korunması ve çevresel kirlenme yönünden riski yüksektir. Jeotermal sondajların başarı ile tamamlanması için yetkin personel (mühendisler, sondörler ve kalifiye işçiler) çalıştırılması zorunluluğu getirilmelidir. Bununla birlikte kuyu derinliğe/çapına uygun sondaj makine ve donanımın seçimi ve kuyu dizaynına yönelik konular yasal mevzuat haline getirilmelidir.

- Jeotermal kaynakların yenilenebilirlik veya sürdürülebilirlik koşulları, sistemin bütününe göz önüne alan, bütünsel, tek elden inceleme ve izlemeyle tanınabilir ve sistemin dengesine zarar vermeyecek bir işletme ile yönetilebilir. Sahaların bütüncül bir anlayışla yönetilmesine imkân veren yasal düzenlemeler bir an önce yapılmalıdır.

- Kontrollü kullanıldığında jeotermal enerji, çevre dostu bir enerji türüdür. Fakat mevzuatın yetersiz olması nedeniyle ülkemizdeki jeotermal kaynak kullanımı çevreyi olumsuz etkilemektedir. Jeotermal kaynak kullanımının çevreye olan etkilerini azaltacak yöntemlerin geliştirilmesi ve yasal düzenlemelerin yapılması zorunludur.

- İlgili mevzuatta yapılacak tüm değişiklikler; başta TMMOB ve ilgili odalar olmak üzere konunun uzmanları ve tüm tarafların görüşleri alınarak yapılmalıdır.

TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası
TMMOB Kimya Mühendisleri Odası
TMMOB Maden Mühendisleri Odası
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
TMMOB Petrol Mühendisleri Odası